

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . . . 3 frt — kr.
Hat hónapra . . . . . 2 frt 50 kr.
Három hónapra . . . . . 1 frt 25 kr.
Kiszámlázott pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számlák 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Negyhasábos pent-sor egyszeri közlésért 7 kr.
kétzeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.
A nyilttérben:
minden negyhasábos garmond sor díja 15 kr.
Velünk összekötésben levő hirdető-írások, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KOZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,
vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarékszövetkezeti épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A földmívelési miniszter Léván.

Gróf Szapáry Gyula, m. kir. földmívelési miniszter, Barsvármegye újbányai választó-kerület országgyűlési képviselője f. hó 18-án Budapestről választókerületébe érkezvén, mindenütt a legnagyobb ovációkkal, szívesseggel s örömmel fogadtatott. Legimpozánsabb volt a fogadtatás Vihnyén, hol a bányászok és Kachelman vasgyáros iparosainak tömege oly fényes fáklyaszere-s menettel jelent meg lakása előtt, mely minden várakozást felülmúlt s mely egy nagy városnak is díszére válhatnék.

Az ünnepelt országgyűlési képviselő gróf-miniszter Vilnyéről folyó hó 19-én Zsarnócán keresztül Újbányára, a választókerület székhelyére mindenütt a legnagyobb ünnepélyességek s fényes koszorúkkal feldíszített diadalkapuk közt vonult be, hol a választók gyülekezetében főbb vonásokban előadván programját, mely azonos a kormány programjával, meglepő köszönetét fejezte ki a benne helyezett bizalmukért s azt a haza és választókerületének javára kívánja érvényesíteni.

Újbányától a déli órákban vevén bucsut, meglátogatta Kis-Koszmályon lakó főispánunkat, garamveszelei Kazy János cs. és kir. kamarást, ki egész útján hű kísérője volt s kivel délután négy óra után a lévai vasuti állomáshoz hajtottak, éppen a legjobb időben, a midőn a vonat már-már indulóban volt.

A lévai vasuti állomáson a város tanácsa, képviselő-testülete s nagyszámú közönség fogadta a polgármester üdvözlője mellett; kiemelvén a miniszternek mint belügyi, mint pénzügyi miniszteri állásokban kitűnő működéseit folytán elért eredményeket s érdemeit városunk irányában a m. kir. kormánynak kulturái s anyagi érdekeink megóvása tekintetéből tett s tapasztalt in-

tézkedéseit; nevezetesen a legutóbbi időkbéli rendelkezéseit, melyek a miniszternek már belügyi minisztersége idejében revelált intencióit követik s melyek folytán városunk egy pénzügyigazgatóság székhelyévé tétetett; a leg-erősebb hitét és reményét fejezte ki, hogy fényes tehetségei, államférfiai bölcsesége által, mint földmívelési miniszter is módot és eszközöket fog találni, hogy mezőgazdaságunkat a még egyre tartó válságos helyzetéből kiemelve, a jólét révpártjába vezethesse.

A miniszter a nem várt fogadtatásért a legmelegebb köszönetét fejezte ki; mindenütt, — ugymond — hol választó-kerületében megjelent, a legnagyobb szeretettel s bizalommal találkozott, de hogy választó-kerületén kívül Barsvármegyében, annál kevésbé várhatta, mert csak átutazásban jelenhett meg, ideje nem engedte a hosszabb s behatóbb időzést; s ezért ismételt is köszönetet mond a város közönségének s hű emlékekben tartandja a szeretet és tiszteletteljes fogadtatást.

A rövid tartózkodás után a város kocsiba szállván, a legszívesebben bucsuval, lelkes éljenzések között Léváról Budapestre távozott. Áldás és szerencse kísérje a közjóra irányzó minden tettét.

Bars-Hontvármegye pénzügyigazgatósága.

Magyarország törvényhozó testülete megnyugvással fogadta a kormánynak a pénzügyi közigazgatás szervezésére vonatkozó javaslatát.

A mély tanulmányokkal és éles közigazgatási érzéssel alkotott javaslat ma már törvénynyé vált s végrehajtása a pénz- s belügyminiszterre kere bizatván, közérvényesülést nyert.

Eddig, a míg az egész országban

csak 14 pénzügyigazgatóság állt fenn s az adófelügyelőség szabadon, mondhatni önkényesen rötta ki az adókat, az adózó polgárság nem ritkán méltánytalanul rovatott meg, s mert nem minden adófizető ismeri a jogorvoslatokat: gyakran tetemes anyagi veszteség nehezült egyesekre.

E törvény életbelépte által azonban az adófelügyelők közvetlenül az igazgatóságok felügyelete alatt működnek s kellő jóakarattal, szakértelemmel, de főként a közvetlenség által az ország polgárainak úgy, mint az államkincstárnak érdeke kölcsönösen megvédhető lesz.

Magyarországnak 280.389,75 klm. területe, mely közigazgatásilag ma még 64 részre van tagolva, 50 részre osztatván fel, Bars-Hontvármegye pénzügyi közigazgatásilag egybekapcsolva képezi ezentel az ország egy nagy vidékének alkotó elemét.

E törvény intézkedése folytán a decentralizálás által hozzáférhetőbbé lettek pénzügyi hatóságaink, az adózó polgárság helyzete kisebb körben kelendő megvilágítást nyújt s még egyrészt az adóalap bázisa világosabb körvonalakban lesz áttekinthető, másrészt az adófizető közönség közelebbi érintkezés által védheti érdekeit.

Bars-Hontvármegye területén a törvény eme üdvös intézkedése központosítást szült; egyesülést nyert e két vármegye, melyek geográfiai helyzetüknel s közönségüknek társadalmi viszonyánál fogva minden időben egy test-lelket képeztek.

Bars-Hontvármegyének anyagi, szellemi érdekei elválaszthatlanok; piacza, kereskedelme, kulturális és humanisztikus intézetei e két vármegye központján, Léva városában fenn hirdetik egy nagy vidék közönségének tetterejét, pezsgő munkakedvét és értelmi fejlettségét.

Ennek tudatában, az igazság érzetétől áthatva, rendelte az erélyével s

kiváló szakismeretével oly rövid idő alatt közbizalmat kivívott pénzügyminiszterünk a belügyminiszterrel egyetértve, hogy Bars-Hontvármegye törvényhatósága pénzügyileg egyesítessék s 5317,24 klm. területén 260,000-nyi honpolgár számára pénzügyi-közigazgatósági hatóság szerveztessék.

Üdvözljük kormányunknak törvény- és igazságon alapuló eme bölcs intézkedését; üdvözljük, mint a közérdeknek a személyes befolyások nyúgából való kibontakozásnak áldást hozó sikerét!

Bars-Hontvármegye egyesítése pénzügyi közigazgatási szervezetében megtörtént; egyesítetténi fog ez, úgy hisszük, a közre kiható egyéb érdekében is.

Az egyesülés indokai oly világosak, oly kézzel fogható igazságon alapulók, hogy az — tekintettel közgazdasági helyzetünkre — az ország területének és lakosságának számához arányitva Bars-Hontvármegye viszonyait — bővebb magyarázatot nem tűr.

Hálás elismeréssel üdvözljük tehát Magyarország kormányának az adminisztráció szervezésében tett jelen intézkedésében rejlő irány-eszméit, hódolattal fogadjuk Bars-Hontvármegyének pénzügyi-közigazgatóságilag történt egyesítését.

Bars-Hontvármegye közönségének önzetlen hazaszeretetében elsimulnak a partikularizmus szenvedélyének hullámai s erőnk egyesítésében felvirul a haza s Bars-Hontvármegye közönségének jóléte, boldogsága!

Néhány lap a zene-történetéből.

— Kriek Jenő. —

S midőn az orchester teli akkordjai füllünkbe zúgnak, vajjon eszünkbe veszszük-e, hogy ugyancsak sok száznak kellett ám lefolytani addig, míg eme zenekari hangszer-ek egyesei a koncertképesség ama fokáig

meg 1710-ben a régi Sz. Háromság-oszlop s befejezi az eltávolított réginek helyébe 1765—1772-ig felállított új Sz. Háromság-oszlop. Miután mindkét mű szoros összefügg egymással, mindkettőnek keletkezését a mellék körülményekkel együtt a következőkben akarom előadni.

*

1710-ben július 8-án a belső tanácsban jelentí Freiseisen Zsigmond városi bíró, miszerint Marth-nak, a cs. helyőrség parancsnokának meghívására részt vett azon tanácskozásban, mely a tisztek és lelkészek hozzájárulásával a szükséges övintézkedésekről értekezett: mikép lehetne elejét venni a ragályos betegségnek, mely már a szomszédban, így Selmeczánban terjedni kezd. A felhozott javaslatok alapján határozatba ment, hogy 1-ször barakk-kórházat állítsanak és oda hozzáférő orvosokat és szűkeket alkalmaznak s azokat a szükséges gyógyszerekkel ellátják; 2-szor commissariusok vagyis felügyelők választatnak a tanácsosok közül, kik a betegség mibenlétét kipuhatolják és tapasztalataikat a tanácsban előadják. A polgárság köréből pedig visitatorok vagyis felügyelők fognak kiszemelteni, kik a betegek számára apólokról gondoskodjanak; a városi negyedek mesterei meg jegyezzék fel a hallottak expediálására és a sirok ásására alkalmasnak talált embereket. Ugyanazon tanácsülésben elhatározták oly egyéneknek kiren- delését is, kik a helyi és vidéki viszonyo-

TÁRCZA.

Reviczky Gyula halálára.

Hasztalanul esdett ajkad
Lázban, mikor számlálgattad:
Heted, napod hány van hátra?
Nem volt az égnél irgalom.
Könyörögted, de hiába:
„Esdék, ne légy fukar nagyon!”

Miért annyit nyujtád kezéd
Hivogatva, megérkezett,
Mikor jöttél nem is vártad.
A kegyetlen csak arra várt,
Hogy azt mond, ha ott lesz nálad:
„Nem érzek mést, mint borzadályt.”

Unszoltad új halasztásra:
Lelkedben a dal forrása
Nem apadt ki még egészen,
Hagyja elzengni énekét!
Kinod inkább itt emészszén
„A napon, oh a sir sötét!”

Hiába volt! A fájdalom
Daloddal szűnt meg ajkadon.
Lantod harja ketté szakadt,
S szívedet hő érzelmével,
A hideg sirhantok alatt,
„Sötét koporsó nyeli el.”

Szörnyű veszteség! De még sem!
Nem vesztettünk el egészen.
Tested tért csak elfáradtan
Pihenni az anyaföldre;
De lelked él dalaiddal
S neved élni fog — örökre!

Lukács István.

Körmöczbánya egy mult századbeli emlékének története.

— Irta: Hlatky József. —

Ős bányavárosunk oly emlékéiről szólnak e sorok, mely ugyan sem régisége, sem absolut műbecse, vagy önálló eredeti felfogása által nem tartozik hazánk elsőrendű műemlékei közé, de mindazáltal tömegességénél, arányos méreteinél és élénken tagozott alakosportozatainál fogva a hasonló egyházépítészeti alkotások között ritkítja párját. Érdekeségét emelik felállításának körülményei, melyek városunk mult századbeli egyházi és társadalmi életével szoros vonatkozásban állanak, valamint azon tény, hogy a 18. században az anyagi jólét hanyatlása mellett csak egy nevezetesebb és költségesebb városi emlék jött létre, mely a polgárok áldozatkészségéről tanuskodik, s ez: a körmöczbányai Szent-Háromság-oszlop.

E szobor tulajdonképen fogadalmilag lekötöleztet pótlása egy régibb, helyéből kimozdított egyszerűbb szobornak, melynek felállítása még azon átmeneti időbe esik, mely a contrareformatio diadalával, a katolikus irány tulsulyra vergődésével s az utolsó felkelés leveretésével találkozunk.

Mint nagy átalakulások alkalmával minden időben, még az élettelen természet jelenségeit is kapcsolatba hozták a történeti eseményekkel. Rémes pestis dühöng 1710-ben, mely csak Magyarországon 310.000 embert ragad magával, a lakosságnak tán

10-ed részét. És ezen nyomor az alig megállapodott vallási és politikai rend erőszakos felbeszakításának, II. Rákóczy Ferencz felkelésének volt kísérője. Az eleven hit, mely a Regnum Marianum-nak, mint egyházpolitikai czélnak, valóstítására szolgált, az istennek és a szenteknek közvetlen segítségébe vetett bizalom megint nagy szerepet kezd játszani az emberek lelki tudatában. Egészen nyíltan kezd fellépni a hit azon iránya, mely külső szertartások és imák által még kényseztetheti is vélte a szenteket, hogy nyujtsanak segélyt és diadalt. A buzgó katolikusok ebben és templomok, iskolák alapításában látták a vallás haladását; istennek belső tiszteletét kifejezték a külső cselekedetek is.

E vallásos lelkesedés érzelmeinek tulajdonitandók mindazon egyházi építkezések, melyek a 18. század folyamán Körmöczbánya városában is keletkeztek, részben közadakozások, részben egyesek nagylelkű áldozatkészsége útján. Így állított fel 1732-ben fájdalmas Szűz Máriának (Mater dolorosa) kápolnája az alsó utca végén, 1734-ben a kalváriai templom, 1760-ban sz. Flórián szobra a felső-utczában, 1761-ben sz. István királyunk kápolnája a tóhoz tartozó uradalom főépületében, 1757—1766-ig épült a gyönyörű két tornyos piaci templom, melyet csak nem régen talajszűppelés következtében le kellett bontani, és 1773-ban sz. Anna kápolnája a zólyomi völgyben.

A felhozott építkezések sorát nyitja

tökélyesbültek, hol ma állanak? A tudomány, művészet, ipar, kereskedelem s egyéb az ember társadalmi s napi életéhez tartozó foglalkozások terén sok oly közhasználatban levő czikkel találkozunk, melyekről a legtöbb ember azt képzei, hogy azok egyszerre, csak úgy támadtak s úgy jöttek forgalomba, mint azokat már manapság találjuk. Pedig mennyi évszázad — sőt gyakran évezrednek kellett elmúlnia, míg sok, megszokott tárgy mai tökéletességi fokát elérhette. Ide tartoznak különböző ütő-, fuvó- és vonós — hangszereink is. Mert vajon nem természetzerű következtetés-e az, hogy miként a fokozatos fejlődés törvénye szerint ki lehet mutatni azt, miszerint az egyszerű dalmotívumokból századokon át keletkeztek végre a mai legnagyobb zenei alkotások, műformák, olyképen a zene előállítására szolgáló hangszereknek s kezelőiknek is fokozatosan tökéletesbülniök kellett. Mert hisz a különböző idők zenei igényeinek csak úgy felelhettek meg a hangszerek, ha magukat időről-időre mintegy regenerálták.

A zene történetéből kiszakított eme néhány lapon, hangszereink fejlődésének kapcsán azok leszármazási családfáját fogjuk az alábbiakban lehető röviden egybeállítani. A XIX. század uralkodó művészténeke, az úgy világelterjedtségénél, mint sokoldalú kihatóságánál fogva közelítünkben is számottevő zenének eme hangszere, ha magukat időről-időre mintegy regenerálták.

* * *

Midőn a hangszerek fejlődésének első nyomait keressük, vissza kell menni az emberiség fejlődésében addig az ősi forrásig, hol az ember általános, zenei fejlődésének első csirái gyökereznek. Nem szenved pedig kétséget — bármi különösen hangozások is — hogy a történelmi idők felleghomályos kezdete előtt élt primitív gyermekember első szellemi közlekedő módjában a szó és dallam egy volt. Az értelem és érzelem egyszerre nyilvánult egy sajátos énekbeszédben. Hiszen a szó hatalmával még élni nem tudó, fejlődő gyermeket is hányszor kapjuk rajta, hogy eljátszadozva dallamos hanghordozással juttatja érvényre gondolatait, — már pedig azt tartják, hogy egy embernek fejlődése is igen híven tükrözi vissza egész fajaának a fokozatos tökéletesbülését. Ezen énekyszerű indulathangok, melyek tehát az ember legelső közlekedési nyelvét képezték, a zenének is legelső nyilvánulásai. De ezen indulathangok közé — mint második for-

rása a zenének — csakhamar hangutánzó szavak is vegyültek, melyekre a természet maga hívta fel az ember figyelmét. Így az ég haragos dörgését, s az állatok, de különösen a madarak különféle hangszinű szavait, utánzó szavak nyomait a föld minden népének nyelvében mind a mai napig feltalálhatjuk. Pl. a „dörr“ gyökszava a hangzavar ropogó egymásutánjában nyilvánuló, az égzengést kifejező „dörgés“-nek. Hasonló uton keletkezett e természeti jelenség kifejezésére a német donner, a latin tonitru, a svéd és dán donder, a szanszkrit drah. Ugyaníly hangutánzó módon tághatta az ember fogalmi és kifejezésbeli körét, midőn a láb alatt megingó föld moráját, vagy a levegőben hadakozó jégzemek félelmes koppanásait kísérelte meg tagolt — artikulált hangokkal kifejezni. Akár csak midőn a gyermekszobalaki mörög hangokkal ijesztgetik egymást.

Ez énekbeszédrel egyszerre származtatható az indulathangokban rejlő érzések kifejezésének egy másik neme, vagyis kísérete taglejtések és arczjáték által. Ez utóbbiakban nyilvánul az az üteny-érzés, mely nemcsak zene darabjainak képezi mintegy vérkeringését, de a beszédnek is, különösen a kötött alaknak azt a hallérezékünkre oly jó hatást gyakorló arányos beosztását eszközözi. Ezek ősi forrásai a zenének. Így keletkezett legelőször a dal és tánc, mit az a körülmény igazol, hogy a nép a maga dallamait, bármely éghajlat alatt nemcsak éneklé, de tánczolja is.

Az énekbeszéd azonban a szó fejlődése és nyelvvé alakulása közben szétválék alakelemeire. A nyelv közvetítője, magyarázója lett az értelem működésének, a dallam pedig a nyelv fensősége alatt, annak utmutatása szerint tolmácsolta az érzéseket s a hangszerek épen nem egyebek, mint a szóbeszédből keletkezett dalhangok olyan mesterséges eszközei, mint a milyen eszközökkel, műszerekkel rendelkeznek sajátlagos céljaikból a physika, a csillagászat, az orvostudomány.

A zene eredete, története és fejlődése tehát, a mint látható, szorososan összefügg a zenészi hangszerek fejlődési történetével. Minden hangszer kiindulás pontját s alapját az emberi hang képezte s a fejlődés azt tanítja, hogy az egyes hangszerek tökéletesítése minden időben arra irányult, hogy az illető hangszer hangja az emberi hanghoz minél hasonlóbbá tétessék. A hangszerek a legnemesebb zenei hangból indultak ki s ahhoz térnek vissza. S a műtörténelem nem ok nélkül tanítja, hogy a zene csakis ott fejlődött legmagasabb fokra s hogy a zenészi hangszerek leginkább csak ott

tökéletesedtek, hol az emberi hang és így az ének-zene-művészet művelése is magas fokra emelkedett. S ezért van, hogy nem létezik kifejlett zeneművészet, főleg instrumentális tökély a vad, vagy félig művelt népeknél s ezért fejlődött s virágozik az a világ művelt nemzetei közt, minők a francia, német, olasz s mind ama törzsfajok, melyek az európai törzsnemzetekkel rokonságban állanak.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1889. július 19-én.

A hőség és a vasárnapi zivatar, a gabona ilet, a lévai pénzügyigazgatóság, a félmillió ternó, a magyarok Párisban, a politika.

Az egész héten nem tettünk egyebet, minthogy a nap égető sugarai elől bemene-kültünk valamelyik kávéházba s aztán egy eszébe hideg kávé vagy egy porció fagy-lalt mellett panaszkodtunk a hőségről és szidtuk a kánikulába való időt; s nagyokat sóhajtottunk Göthevel:

Oh wüsstest du, wie wohlig ist
Dem Fischlein auf dem Grund,
Du tauchst hinunter wie du bist
Und würdest dann gesund.

De hát ez még semmi! Hanem ebben az egyhangú melegben megzavada odaülni az íróasztalhoz s gyártani a fővárosi levelet. Kinek az agyában képes megfogamzani ilyenkor egy jóra való gondolat? Ki bírna egészséges tárczát írni álmozdó, üdülés után sóvárgó lélekkel és gondolkozni a forróság-tól gőzölgő fejjele. Hiába megy az ember a fürdőbe, nem olyan az, mint a hegyi források üdítő Lethéje. Az aszfalton hamar felmelegszik az ember, hamar elbágyad a fürdőből hazatérő, s mire szobája kilincsét nyitja, már ismét ott van, a hol volt; akár ismét újra kezdheti a fürdést. És mindehhez még hozzávesszük azt, hogy a nyakra-főre hajtó üzleti és politikai világról tárcát, cikket, levelet kell írni harminczhárom fokos melegben, ezer és ezer zibongó dongó légy között, melyet nem győz az ember hessegetni — könnyű elképzelni a kánikula kinszenvedéseit.

Es csak nem akart az idő változni. A meleg, az egyhangúság megszibbasztotta az érzékeket, a szem mindent sárgás-piros színben látott. A falevelek hozzákészültek a hervadáshoz és az ember nagyot sóhajtv fáradtan hallgatott. Az aratás vége felé jár már, nem ártana egy kis eső. Az árpa nem lenne sárgább azért, ha az ég esatornái egy kissé végig öntöznék. Faluhelyen és vidéken bizonyosan imádkoztak is esőért, mely vasárnap délután csakugyan be is következett, csak hogy nem úgy, mint mi azt vártuk. Azt mondják, hogy ily vihart vagy tíz év óta nem láttak. A forgószél egyszerre óriási lett. A fák majdnem a földig alázták koronájukat; a fészekben ülő anyamadar rémülve keresett menedéket valamely közeli eresz alatt. A fekete felhőket egybeverte a vihar és csakhamar zuhogni kezdett az eső, melyet korbácsolva kergetett a haragos észak szél, mely sok ablakot bezuozott. A

lővasuti kocsi nem voltak képesek az áramlattal szembe haladni. És már öt órakor oly sötét lett, mintha legalább is esti kilencz óra lett volna.

Azt mondták a gazdák, hogy az eső nem ártana a gabonának. De ezt még sem várták. A szél belekapaszkodott a felke-reztekbe, s ide-oda hánnya a kévéket; a hol az árpa még lábba állott, bizony csak megsárgult az. Kevés is, meg rossz is a termés. No de legalább az vigasztalhatja a földmívelő embert, hogy a gabonának ára egyre emelkedik. A tőzsdén a buza méter-mázsája 7 frt 50 krig, sőt majdnem 8 frtig emelkedik. A magyar buza a kilátások szerint ez időben igen keresett czikk leend. Oroszország versenyezni akar ebben velünk; az igaz, hogy az ő gabonája sem a legrossz-szabb, de megelőzzük a korai természettel s mindig ez biztosítja fölünyünkét felette. Oroszországban még lábba a gabona, mi már lassan új kenyeret is eszünk. Sok hely-ről rossz termést jeleznek, no de talán a minőség mégis megüti a mértéket.

De kell is a gabona. Lévanak is egy pár emberrel több kenyérfogyasztója lesz. A hivatalos lap vasárnapi száma hozta, hogy Bars- és Hontvármegye pénzügyigazgatóságának székhelye Léva. És ha veszszük, a választás nem is épen rosszul ütött ki. Léva fekvése is olyan, hogy mintegy természeti ezentrumot képez a szomszédos Ipoly-ság, Beszterce, Körmöcz, Nyitra stb városok között s azonfelül minden oldalról könnyen megközelíthető. Az emelkedés egyre tart s nem volna más tehát hátra, minthogy Bars- és Hontvármegye csakugyan Lévan találja fel központját, vagyis, hogy az egyesítendő vármegyék közös megyeháza a lévai nagy piacot díszítse.

A fővárost most a félmillió ternó tartja izgatottságban. Bolond embernek akad nagy szerencseje, tartja egy közmondás. De Farkas Menyhértnek egy látszik az egyszer nem jól ütött be a szerencse; a kigusztált számok megégetik a tiz körmét. Azt hiszik ugyanis, hogy csaláson alapszik az egész, s ő kegyelme már vizsgálati fogságban van. A lottógyűjtődékben nagy az izgatottság; alig várják a per kimenetelét.

A magyarok is már indulnak hazafelé. Az egyik mulatságból a másikba mentek. A vége St.-Clouban volt, mert a kivándor-lók már a napokban visszatérnek mindama szép emlékekkel, melyekkel a jó párisiak tanulejt adták a magyarok iránti rokonszenyüknök. Hisz megmondta Kossuth, hogy nekünk a francziákkal szemben csak egy politikánk van s ez a szív politikája.

Valamint Törökország is kinyilatkoz-tatta, hogy felénk, a hármas szövetség felé hajlik. Noha Szerbiába egyre költöznek az orosz tisztok, ők is nyájaskodnak velünk szemben; de azért a magyar ember nem nagyon hisz nekik, kik most ujabbban is határsértést követtek el, a mennyiben egy magyar alattvalót durva erőszakkal magyar területről hurezoltak át Szerbiába. A pápa jóslata, melyről múlt levelemben szóltam, aligha nem fog teljesedni.

Fővárosi levelező.

kat ismerve, a város déli végén, az ország-ut melletti vesztődombon (Richt-Hübl) mint állandó őrség arra ügyeljenek, hogy az inficiált vidékekről jövő utasok a városba be ne juthassanak.

A lazaret-kórház alkalmas helyének kijelölése céljából egy bizottság a Róth-féle tó környékét tekintette meg. De aztán elállottak egy új kórház felállításának eszméjétől: a távolságot és a nagy költségeket hozván fel okul és mert a Rennwies alatt elég ház volna a kitűzött célra berendezhető. Az orvosok, felügyelők, lelkészek, halottvivők és sirások számára bizonyos házak lettek kijelölve; azok, kik lakásaikat a pestis-betegeknek kénytelenek átengedni, szétosztva elszállásoltanak; a lakbér a városi pénztárt fogja terhelni. A felügyelők (visitor-ok) heti bére 2 frtban állapították meg; Grandtner Keresztély „chirurgus pestilentiarius“ kap két tallért hetenkint; a halottvivők és sirások heti bére 1 magyar forint lesz. A cs. kamara is a maga részéről készségeit fejezé ki a megszorult város segélyezésére.

Legnehezebben ment a betegápolók felfogadása. Ilyenekről is jókor kellett gondoskodni. Végre keritettek egyet Rand Katalin nevű kis-csepcsényi születésű szolgáló személyében, ki újszülött gyermekének elpusztítása miatt felesztésre elítéltetvén, magas pártfogók, jelesen gr. Heister Szi-bert tábornagy és országos főparancsnok közbenjárása folytán, megkegyelmeztetett. Az ítéletet a bölcs tanács július 17-én tartott nagygyűlésben oda módosítva publikáltatta, hogy Rand Katalin a kórházi pestis-betegeket ápolni köteles lesz. Egy másik betegápolónak, Jakschovszky György mesterember esetéből tudjuk, mily becstel-

nek tartották a ragályos betegek körül teljesített személyi szolgálatot és a velük való érintkezést a tisztos ezéheknél, mert Jakschovszky a pestis elmúltja után is a tanács közbelépését volt kénytelen kikérni az öt kitagadó és irányában utalattal viseltető mestertársai ellenében.

A ragály 1710. augusztus közepe felé már szedte áldozatait Körmöczön is. Ugy átszik, hogy az akkor egészen önállótlan, a cs. hadparancsnokság alatt álló és annak rendeleteihez alkalmazkodó városi tanács nem mindenben engedelmeskedett Harth kapitánynak, a helyőrség parancsnokának, ki különösen azért, hogy egy új kórház felállítását megtagadták, Freiseisen bírót és Roth tanácsost börtönbe vetette és eljárását a feljebbvalójánál, báró Leimbruch ezredesnél, a bányavárosok parancsnokánál igazolta. A tanács ellenvetésekkel járul az ezredeshez intézett panaszában és kijelenti, hogy a maga részéről minden lehető intézkedést megtett a belopódó ragály eltávolítására; a felállítandó lazaret-kórházat illetőleg pedig a városi bíró információjából megtudhatja ő Kegeleme, hogy ilyenre nincs ugyan szükség; mindazonáltal — csak hogy a commandans parancsának eleget tehesse-nek — a városi bíró magához rendelte a falvak előljáróit fuvarosok előteremtése végett, kik a szükséges famennyiséget szállítanák. De a város alattvalói a jelen körülmények közt maguk is iszonyodnak minden a város számára teljesítendő szolgálattól, mi-ért az előmunkálatok csak lassan haladnak. Hozzájárul a vesztegár miatt máris érezhetővé vált éhség, mely a városnak új gondokat okoz. Mindezen körülményeket tekintetbe véve, kéri az ezredes, hogy a várost egy új kórház felállításától kimélje meg.

(Folyt. köv.)

Névtelen dal.

Elvéte, ha kezéidbe jutnak
Egykor bus szívemnek bus dalai,
Megérted majd, hogy ki hűn szeretett,
Mért nem merte soha megvallani.

Névtelen maradsz te, bár ajkamról
Mindig rólad fog zengeni dalom;
Nevet azért nem adok e dalnak,
Mert ünnes benne öröm, csak fájdalom.

És ha nevet adnék én e dalnak?
Meg kellene lopni bus szívemet.
Elég pusztá, mívé válnék aztán,
Ha nem bírnám benne szép nevedet?

S mert ha nevet adnék én e dalnak,
Megosztani vágyódnád a kint velem;
Pedig jobb, csak magamat érjen az,
Te ne tudjad, soha meg ne tudjad:
Mi a gyöttrő tilalom-szerem.

Vége.

Régi dalnak tűnik vége szakadt... vége!...
Csak egy kis parázsa maradt még emlékébe,
Ere is lassanként ráborul a hama,
S dal nélkül az élet oly nagyon szomorú.

Dal éltette egykor tüzes ajkam, lelkem,
Dalba rikattam el bánatom, keservem;
Végső akkordja is elhangzott a dalnak...
Szívérzemenyem lassan el-kihalnak!

Gerő Gyula.

Színház.

Uzsai gyöngy; Nap és hold; Egy férj vétke; Czigánybáró,

Szombaton, f. hó. 13-án Gerő Károly népszínművét az „Uzsai gyöngyöt“ láttuk, mely Lévan most került először színpadra. Faragó Ferencz (Lendvay) a ki különben igen jó és szelid ember, házasságuk második napján megveri feleségét, Vida Sárít (Ruzsai Etel) kit szépsége miatt uszai gyöngynek neveznek, mert ablaka előtt Bárdosné (Gálfi Gizella) Gyuri fiát (Lá ngh) találja, kiről azt hiszi, hogy felesége szertetője.

De azután bibékülni akar s csak akkor re-méli felesége szerelmét megnyerni, ha Gyuri is megházasodik. Kifizeti tehát ennek adósságát s özv. Tatárnét (Rúzsa Ida) rabirja, hogy Juczi leányát (Krasznai né) neki adja. De Sári névtelen szándékot látván ura tetteben, elszökik Gyurival szülei-hez, hol annyi jót hallván uráról s miután oly aljannak bizonyítja magát Gyuri is, fel-ébred szívében az igaz szerelem, visszamegy urához s boldog lesz. Közbejátszik itt a gyémántos gyűrű is, mely Sárival tűnik el s Faragó azt is hiszi, hogy ő vitte el, de később kitudódik, hogy Szilvia exkulesárné, (Kövési né) lopta el, ki vele és Florián-nal (Krasznai) megszökni akar. A titok kiderülvén, hívőre kerülnek) Juczi pedig a becsületes Jomag Samunak (Miskolczy) nyújtja kezét. — A szereplőket nem is kell külön dícséretre méltatni, mert ma mindannyian tökéletesen és egybevaló elő-adással játszottak, különösen Lendvay, Ruzsai Etel, Kövési, Krasznayné és Miskolczy. Valódi bravourral játszott Kövési né, méltó párja volt Krasznai. Meg kell említenem még Lendvay né, (Jajnekemé) ki ily siránkozó, jajgató vén-asszonyok mintaképet bámulatra méltó ügyességgel teremtette meg. A többiek szintén jók voltak.

Vasárnap július 14-én színpad került Lecocq vig operettje a „Nap és hold“, melynek szövegét Vanlos és Leterier írták. A szerepek ma igen czélszerűen voltak ki-osztva. Bényei né (Manola) és Krasznai né (Beatrix) mint az operett főszereplői oszthatatlan tetszést vívtak ki maguknak sympathikus, élénk, üde játékok által. Lendvay (Pikratesz de Kalabazas) ügyesen fogta fel szerepét, de játéka ma kissé vontatott volt. Lá ngh Odón (Don Brazere de Tras) ma teljesen elemében volt. Miskolczy (Miguel hadnagy) bravurozott. Kövési (Don Degomesz) orrhangja ma csodálatosan illett szerepébe, melyet ügyes mozdulatai által mintegy élénken kiszínezett. Lendvayné (Szanset) jó csaplárosné volt, de még inkább legényo Krasznai, (Krisztová) ki tehet-

Körmöcbányán folyó hó 14-én kegyeletes ünnepély ment végbe.

Mailáth István, Barsvármegye közszereplő és tisztelendő volt főispánja, minden előleges bejelentés nélkül, megjelent Körmöcbányán, hogy bucsulátogatásait tegye meg a neki oly kedves Körmöcbánya városánál. A mint megérkezett az esti órákban — bizony már jól kezdett sötétedni, villámgyorsasággal terjedt el megérkezésének híre a városban, s talpra állt az egész város, hogy a szeretet és tisztelet érzelmeinek kifejezését adjon azon férfiu iránt, ki Körmöcbánya városának legnagyobb jóltevői közé tartozik. A nagy közönség egy impozáns fáklyás zene- és menettel a tűzoltóság dísz megjelenése mellett tisztelgett Mailáth István lakása előtt, Schróder Károly realtanodai igazgató egy fényes és meghatározó klasszikus beszédben üdvözölte a szeretet- és tisztelettel körüvezett férfit; mire Mailáth István szokott ékesszólásával remekül válaszolt. A közönség meghatva s megindulva vett bucsut volt szeretett főispánjától s jóltevőjétől, kinek emléke, mint mondta az üdvözítő szónok — még egy ember lesz Körmöcbányán — élni fog áldások között. — Másnap, július 15-én a városi képviselőtestület vett bucsut a városház termében, a hol Chabada József polgármester üdvözölte után a tanács nevében dr. Florek József városi főjegyző tartalmas beszédben; a képviselő testület nevében pedig dr. Amon Ede városi és országgyűlési képviselő eszmedus meleg hangú beszédben vett bucsut Mailáth István, Körmöc városának diszpolgáratól.

r. t.

Különfélék.

— **Gróf Szapary Gyula**, földmívelési miniszter, az új-bányai kerület országgyűlési képviselője f. hó 18-án látogatta meg választókerületét. — Az egész kerület ünnepies színt öltött, különösen kitűnt Zsarnóca s Újbánya városok közönségének lelkes fogadtatása, hol fényes ovációban részesült a kerület közbizalom és tiszteletben részesült képviselője. Vihnye közönsége uszott az örömben, hogy a kormány kiváló tagját üdvözölheti s tiszteletére fáklyás zenét rendeztek. — 19-én Kazy János főispán kíséretében Léva városát érintve Ocellentiájá, hol a város fényes, nagy számú közönsége élén Macsay Lukács polgármester fejezte ki hódolatát a magyar kormány egyik legkiválóbb tagja előtt s a bizalom leplezetlen kifejezése után lelkesült örömyilvánítások és kitűnő eljenzések között szállt a vonatra, hogy körükből Budapestre utazzék. — Áldás és siker koszorúzza Ocellentiájának nemes törekvését!

— **Pénzügyigazgatóságunk**. Lapunk előző számában már közöltük a taviratilag vett öröndetes értesítést, mely szerint Bars-Hontvármegyei területére a pénzügyigazgatóság székhelye Léva. A ma egy hete megjelent hivatalos lap nyomán az igazgatóság személyzete: Pénzügyigazgató:

ségét félreismerhetlenül fejté ki bohókás mozdulatai által. Szendeffy (Gonzales) csekély szerepét jól fogta fel; az apródokra pásszolt a nadrag.

Kedden, július 16-án Grange és Thiboust vígjátékát „Egy férj vétkét” adták, melyben az utjonan szerződött Heltai Nandor (Boudrilard) először mutatta be magát. Heltai alakja megnyerő, fellépése biztos, magatartása eléggé szilárd. Hangja kissé fátályozott volt és egy alaphang vonult keresztül az egészen, de talán az utazás fáradalmának is lehetett erre befolyása, minél fogva még menthető. Különben mai játék után itélve szép reményeket fűzünk hozzája. Lendvay (Monflaquin) a megöröknyödött és a szerelmi kalandokat kedvelő tengerészt ügyesen személyesítette. Különben a mai szerep egészen neki volt írva. Kövesiné (Truquart asszony) törül metezett anyós volt, a házastársaság és zsembeség valódi mintaképe, Gálffy Gizella (Delphine) a feleség szerepét kissé naiv módon fogta fel, de mint feltékény, duzzogó asszony jobb volt a többimél. Krasznainé (Turlot Antonia) halovány világításban adta a férjétől elvált asszonyt. A szerep nem volt neki való; gyönyörű tehetsége a kifogyhatatlan jökévd egészen elmosódott multkori alakításainak fénye mellett. Lángh Jenő (Caneuche kertész) ma jobb volt, mint máskor. Tehetségének hathatós bizonyítékát adta az által, hogy dacára annak, hogy mindenféle szerepet kell végig játszania, egy helyes irányt meg is ki tudott magának jelölni, melyen tehetségét fejlesztheti. — A többiek közül kevés mondanivalóm van, a mennyiben csekély szerepük egy-két szóból állván, nem sokat nyom a latban.

Szerdán nem volt előadás. Csütörtökön Bényeiné Harmath Emma jutalomjátéka volt, ki ez alkalomra a „Czigánybáró” nagy operettet választotta, melyet Jókai ismeretes regénye után Snitzer irt és Sirausz zenésített meg. Az ünnepelt művésznő igen helyesen ejtette meg választását. Saffi czigányleány sze-

Batizi Gusztáv pénzügyi tanácsos. Pénzügyigazgatói helyettes: Kondé János pénzügyi titkár. Titkárok: Szilágyi Gyula, Szölösi József. Fogalmazók: Pechovics Agoston, Morvay Károly, Mezey Károly, Schindler János. Nyilvántartási biztosok: Plachy Zsigmond titkár; Mauks Pál, Tibold József fogalmazók. Kataszteri irattárt kezelő irodatiszt: Farkas Lajos. Számtanácsos: Temlin Zsigmond. Számítástelek: Németh Antal, Petrovits Lajos, Zseidlík K., Schwartz Lipót, Botár Károly, Rudl Rezső. Irodavezető: Fritz Ede. Irodatisztok: Gröbel Ede, Spätz Gyula. Végrehajtók: Némethi Endre, Bencsik János, Murányi Ödön, Ivankovich József. — Örömmel üdvözöljük a tisztviselőik minden egyes tagját szerény körünkben s kívánjuk, hogy édes meglepedés és boldogság legyen osztályrésztük új otthonukban.

— **Hymen**. Pazar Etelka kisasszonyt, Pazar Károly állami tanítóképzőintézeti zenetanár kedves leányát e napokban jegyezte el Léván M. d. r. a. s. z. Ernő gyógyszerész. — Állandó öröm s boldog meglepedés kísérje frigyüket!

— **Gyászhir**. Tolnay Dénes, a lévai ref. egyháznak köztisztviselőben álló lelkészét mely és megrendítő csapás érte; neje, szül. Kosztolányi Julianna e hó 16-án életének 48-ik, házasságának 28-ik évében hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. A boldogultban férje szerető nejét, gyermekei a leggondosabb anyát vesztették, kik fájó szívvel vették körül ravatalát e hó 18-án a temetésen, melyen a közönség legszélesebb körű részvétele nyilvánult. — Áldás legyen emlékeztetés! — A család gyászjelentése így szól: „Tolnay Dénes lévai ref. lelkész, valamint gyermekei: Ilona, Lajos, Gyula, István, Béla, Erzsébet, ugy vője: Szentjób Kálmán és nővére: Tolnay Julianna, bánaatos szívvel tudatják a szeretett nőnek, édes anyának, napának és sógorónak Kosztolányi Juliannának lévai ref. lelkészének, 1889. évi július 16-án délután 6 órakor, életének 48-ik, házasságának 28-ik évében, 1 3/4 évi kínos szenvedés után történt gyaszos elhunytát. Hült tetemei az ev. ref. szertartás szerint folyó hó 18-án délután 5 órakor foguak a lévai ev. ref. keresztény felekezet temető-kertjében síri nyugalomba elhelyeztetni. Léva, 1889. július 17. Isten nyugtassa kisenvedett porait!”

— **A hangverseny**, melyet a lévai nőegylet e hó 27-én a kaszinó termeiben a „Stefánia-árvaház” javára rendez, igen szép sikerrel kecsegtet. A meghívókat a bizottság már kibocsátotta. Belépti jegy: ülőlhely 2 frt; állólhely 1 frt. Kezdeté este 8 órakor. A hangverseny műsora a következő érdekes számokból áll: 1. Prolog: „Az árvák nemtől” irta Pajor István, szavalja Mailáth Mariska. 2. Mendelssohn B. Négyes (C-moll) (Allegro vivace, Adagio, Scherzo, Allegro moderato); előadják: Dohnányi Ernő (zongora), Hofmeister Károly (hegedű), Haulik Károly (hely hegedű) és Dohnányi Frigyes (gordonka). 3. Enek, opera ária. Éneklő: Balczár Irén. 4. a) Field J. Nocturne, b) Chopin F. Mazurka, c) Schumann R. Fantasiestück; zongorán előadja: Dohnányi Ernő. 5. Vieuxtemps H. Fantaisie Caprice; hegedűn előadja: Hofmeister Ká-

repében egészen elemében volt. Eleven játéka, kellemes énekrészletei a közönség körében bő tapsot arattak. Megjelenése és egész játéka impozáns volt. — Ma látnak és hallottak először Ujvári Terézt (Czipra cigányasszony). A művésznő alakja rokon-szenves, de még inkább a hangja, melyet jobban is itélhetünk meg, mely lágy olvadozó, szinte a fülbe hízogó, s a mi a legfőbb, tiszta és üde. Miskolczy társulata egy kitűnő erőt nyert benne. Lendvay (Zsupán Kálmán) ma igazán odahaza volt. Ezt a szerepet külön kezekben képzelnem sem lehet, csak az énekére nézve van kis megjegyezni valóm, hogy a hangot ne a fogai között ereszsze ki. Erőteljes, jó torka van, kár így megrontani. Krasznainé (Arzena) ma megint nem fejté ki tehetségét. Aranyos, jó kedve, mely minden szerepét beragyogja, nem törhetett elé. Énekeit ügyesen adta, de mielőtt a hangot kiejtené, mindegyiket megcsókolja és így a hang gyöngye, egymásba olvadó, mondhatni kékes lesz. Sokkal inkább elemében van ő a vígjátékban, vagy népszínműben, mint operettben, melyben az énekrészletekben kissé gyöngye hangja nem bír teljes erőre s érvényre emelkedni Kövesiné (Mirabella) méltó a dícséretre, szerepét mind végig hiven és természetesen töltötte be. Heltai (Ottokár) játéka nélkülözöte az élénkséget. Olyan volt, mint egy kitűnő művész által készített kép, de a melynek csak a körvonalai látszanak, mely sejtetni engedti, hogy jó lesz, de még nem az. Kövesi (Gróf Carnéró), akár a hal a vízben. Jó volt minden tekintetben. Ruzsai Etel (Barinkai Sándor) szép is volt, meg jól is játszott. Kettős érdem. Megérdemelte a tapsot. Jól játszott még Lángh Ödön (Gábor diák), Krasznai (Pali cigány) és a műkedvelő (Egy cigány gyerek). A többiek szintén hozzájárultak a darab sikeréhez, mely teljes volt.

6. Ének, magyar népdalok, Éneklő: Balczár Irén. 7. Servais F. Fantaisie et Variations; gordonkán előadja: Dohnányi Frigyes. 8. Gr. Zichy Géza. Magyar ábránd; hegedűn előadja: Hofmeister Károly. — A hangversenyt tánc követi.

— **Muukakiállítás**. A lévai kath. legényegylet tagjai által e hó 21-én (ma) az egyet helyiségében munkakiállítás rendeztetik, mely délelőtti 11 órakor nyitattik meg s nyitva lesz hétfőn esti 6 óráig. — Melegen ajánljuk a kiállítás megtekintését helyi iparunk iránt érdeklődő közönségünk figyelmébe.

— **Az aratás**. Több oldalról vett értesítés nyomán közölhetjük a szomorú tény, hogy az aratásba vetett szép reményeink általán véve meghiúsultak. A kalászkok kiesvények, a szemek — kivált a buzánál — összeszáradtak, a vetés ritka s a mag könnyű. Az őszi buza alig-alig ad közepes termést, a tavasziak is hűványan fizetnek. Az aszott földnek nem igen zengett az aratók vig dala; a jövőn tűnődő gazda szomorúan rakja kazalba a szorult szemű és üres kalászköböl álló kévéket, melyek nem hogy a jövőnek kényerét biztosítanak, hanem sok helyen még az elvetett magot sem adják vissza. Az aratás eredménye még nem tudható, de a börze már itél. Még pedig rossz termést vár és ennek következtében megkezdte a gabonáinak rohamos felszökötését. A gazdaközönségre nézve kívánatos is, hogy a jobb árak állandóak legyenek, persze úgy, hogy legyen is mit eladni s termés ne legyen országszerte annyira gyenge, a melynek a börze elítéli.

— **Templomfelszentelés**. Vármegyénk legrégebbi templomát, a garam-szent-benedekit, a melyet a tüzeset után az esztergomi főkapitán 200,000 frtot meghaladó költséggel gyönyörűen restaurált, mint értesülünk, — a hercegprimás szeptember hónapban ünnepélyesen felszenteli.

— **Az egy-forintos bankók** nem igen tetszenek. Sem az alakjával, sem a rajzaival, sem a színével nincsenek meglepedve. Jól solják is már, hogy nem sokáig fog forogni, mert ha víz, eső éri, akkor szímet váltja s a kék szín zölde foltokká válik; legalább ha nedves kendővel törlik, a vásznon ilyen foltok maradnak.

— **Öngyilkosság**. Gráner Károly, 23 éves asztalos-segéd, ki már néhány hét előtt öngyilkossági szándékból kezem az ereket felvágta, e hó 18-án a Percz patak partján két csöví pisztolyból kétszer magába lött, állítólag azért, mert anyja nem akarta megengedni, hogy egy leányt elvegyen, mivel komoly szerelmi viszonya volt. A nehéz sebesültet a kórházba szállították, hol élet-halál között vívódik.

— **Műkedvelő előadás**. A lévai kath. legényegylet július hó 14-én vasárnap az „Oroszlán” vendéglő nagytermében tanzecélt egybekötött műkedvelői előadást rendezett, mely alkalommal színre került: „A szerencsétlen flótás” egy felvonásos vígjáték Leonhardtlól és „A jó gyermek” Scharnecktől. Platsek István (Benedek szabólegény) volt a szerencsétlen flótás, a ki éhes gyomrát megtölteni akarván, minden kínálkozó alkalmat megragadni iparkodik, de a szerencse mindig éppen az orra előtt lesz fuccs. A henczegő, a nagyzó szabólegénykét ügyesen személyesítette, minek bizonyossága az, hogy a közönséget igen sokszor hangos nevetésre fakasztotta jóízű mókaival és bohókás fecsegésivel. Dódek István (Csendes magányzó) helyzetéhez mértén elég komoly volt, de előadás tekintetében kissé egyhangu. Dúba Sándor (veje) a distinguált társaság egy igen szép alakját teremtette meg elegáns játéka által. Zahorák Sándor (Fogadó) ügyes korcsmáros volt; jó előadása van, még ügyesebbek mozdulatai. Bérés János (Pöröly gyáros) és Bányik József (Részvényesi) egybevágó játékaik miatt dícséretet érdemeltek. Bencsik Flóris (Mihály) Makovinszky Alb. (Bíró) feltalálták magukat helyzetükben. Iványi Mihály (Rendő) a lévai rendőrök valódi mintaalakja volt, talan maga is annak hitte magát. Csécsék János és Kis Sándor (falubeliek) jól mozogtak. — A jó gyermek című vígjáték főhőse Ott Antal (egy idegen) illetőleg Földy József (Hajósi eszmadia fia) volt. Ott játéka és fellépése határozott volt, és azért az erősebb részleteket ügyesen dobortotta ki. Legnagyobb elismerés illeti meg Földyt, ki, — úgy mondhatni — remekelt a maga szerepében s minden tekintetben ügyesen és routinnal személyesített. Platsek István (Lukács) a henczegő, hetvenkedő borbélyt meglepő hűséggel adta, ebben is ráismertünk az előbbi szabólegényre. Zahorák Sándor (Vadász) nem csak hogy jó, de határozottan kitűnő volt. Bányik József (asztalosmester), Bérés János (szabómester), Bojsza Sándor (kovácsmester) szakmájukhoz hívek és természetesen maradtak. Dúba Sándor (David zsidó) a handlek, a kupeczek és kufarok fajképét a közönség nagy kacagására — pompásan utanozta, valamint Belanyi Lajos is (Miska) a eszmadia-inast, a ki katonának csapott fel; de temete is alkalmas volt hozzá. Az előadás után a közönség vidám tánczra perült. A négyeseket husz pár tánczolta. A jó kedvű mulatságnak csak a fényes reggel vetett véget.

— **Kuriai döntvény**. Az uzsoráról és

káros hitelügyletekről szóló törvénynek a koresmai hitel korlátozását szabályozó intézkedései csak az alsó földmívelő- s iparos-osztályhoz tartozó egyénekkal szemben nyervehetnek alkalmazást.

— **RÖVID HIREK**. — **A világ legnagyobb orgonája** most készült el Londonban, mely 60 láb magas és 45 láb széles; 126 változattal bír, melyet hat klaviatúrára osztottak fel s a fuvó süritett levegője 10,000 csöbe szorul. — **Pozsonyban** az állandó hid ünnepélyes alapkövetétele a jövő hetekben Baross miniszter jelenlétében meg fog történni. A hidat államköltséggel építik. — **Éhínségre** van kilátás Sziléziában és Morvaországban a rossz aratás miatt. — **Turóc-Szent-Martonból** írják, hogy Hurbán Boleszláv, a néhai hirhezt pánszláv luteránus pap fia, kit pánszláv üzemek miatt a pozsonyi hittani intézetből kiesaptak, meghalt. — **Vihnyén** e hó 18-ig 695 fűrdövendég volt. — **A berlini udvarnál** királyunk meleg és ünnepélyes fogadására már is készülnek; ott lesz Bismarck herceg is. — **Milan** király, hir szerint, pár nap mulva Belgrádba s onnan Bécsbe megy. — **Rio-Janeiroban** a színházból távozó brazilai császárra lött egy portugál ember, de golyója nem talált. — **Pariban** a magyarok ott tartózkodása alatt több helyen kitűzték a magyar lobogót. — **Kolumbusz Kristóf** boldoggá avatását 850 érsek, patriarka és püspök kéri a papától. — **Monstre-bál**. Pariban, a világkiállítás iparpalotájában bált rendeztek a munkások tiszteletére s arra 50,000 vendéget hívtak meg.

APROSÁGOK.

— **Rovatvezető Zuhany**. —

Névdátás. Szomszéd: Ön újszülött leánykáját „Klarinet”-nek akarja kereszteltetni? Ön talán zenész? — **Apá**: Nem, de anyját Klári-nak hívják, néjét Nettí-nek s ezért akarom a gyermeket mindkettőjük nevére kereszteltetni.

Miért beszédesebbek a nők? — **Mulatságosan** magyarázza meg ezt egy nem éppen udvarias angol író. A nők tudvalyólag a férfiak oldalból dajából teremtettek, a férfiak pedig földből. Ne csodálkozzanak hát — úgy mond — azon, hogy a nők többet beszélnek. Tessék csak egy zsákba csontokat tenni s megrázni, hogy zörög az, míg a földdel teli zsákó rázhatják akár meddig, alig hallatszik a zörgés.

Nincs nézeteltérés

manapság az orvosok közt az iránt, hogy a rheumatizmust a verben meggyült savak okozzák s hogy a vese és máj működésének zavartsága miatt nem válhatnak ki e savak a vérből. Tehát nem szenvedhet kétséget, hogy a rheumatizmus csak úgy gyógyítható, ha alapoka megszűnik, vagyis a vese és máj egészséges működése helyreáll.

Ez azonban csak egyetlennegy orvosággal érhető el, a melynek összeállítása tudományos alapon történik s a melynek különös sajátosságai vannak arra, hogy a vesét és májat egészséges működésre indítsák.

Ilyen orvosságot bírnak Warner Safe Curejében, mely már sok ezer embert szabadított meg a rheumatizmustól.

Egy palack ára 2 frt. Kapható minden gyógyszerárban. 13271

Szerkesztői üzenetek.

— **H. J. -nak** Körmöcbánya. Örömmel közöljük a szép tanulmányt; vármegyénk egy-egy műemlékének ismertetése előtt mindig tárva lesznek lapunk hasábjai. A többire nézve a kiadóhivatal adja meg a választ.

— **G. Gy. -nak** Nagy-Chlivén. Vettük az utóbiakat is; az igaz gyöngyörbörök ezek is beillők.

— **R. T. -nak** Pozsony. Köszönettel vettük s örömmel üdvözöljük gardánk sorában a hivattot, kedves munkatársat. Lapunk megfelelő rovatába igtatjuk. Kérjük a felolvasást is.

Lévai piaczi árak.

Rovatvezető: Kónya József, városközpont.

Buza: m. mázsánként 7 frt 50 kr, 8 frt, — kr. Kétszeres 6 frt 10 kr, 6 frt 40 kr. Rozs 5 frt. 80 kr. 6 frt — kr. Arpa 6 frt 50 kr. 9 frt 10 kr. Zab 6 frt 50 kr. 7 frt — kr. Kukoricza 5 frt 80 kr. 6 frt — kr. Bab 6 frt 50 kr. 7 frt. — kr. Lencse 6 frt 80 7 frt 50 kr. Köles 4 frt. 50 kr. 5 frt — kr.

Nyiltér.

Seiden Grenadines, schwarz und farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 p. Meter (in 18 Qual)
Gestreifte und karrirte Seidenstoffe von 80 kr. bis fl. 6.35 p. Met. — (ca. 550 versch. Dess. — vers. roben- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Julius 21.

4525/1888 sz.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak kiskoru Svaral József eszejkői végrehajtást szenvedő eleni 96 frt 94 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a végrehajtást szenvedő kk. Svaral Józsefnek a eszejkői 336 számú tjkvben a régi állapotú A I 1-23 rdszám alatti ingatlanait helyettesítő új állapotú A I 1-8 rdszám alatti ingatlanok fekvőségére 133 frt továbbá egy végrehajtást szenvedő kk. Svaral Józsefnek, valamint a társtulajdonos Svaral Mihály és kk. Svaral Gergelynek a eszejkői 427 sz. tjkvben A + 1 rdsz. alatt foglalt közös szülő fekvőségükre 56 frt, ugyanazeknek az ugyanott A + 2. rdsz. alatt foglalt közös szülő fekvőségükre 192 frt ugyanazeknek az ugyanott A + 3 rdszám alatt foglalt közös szülő fekvőségükre 68 frt, végre ugyanazeknek az ugyanott A + 4 rdszám alatt foglalt közös szülő fekvőségükre együttesen 68 frtban az árverést eirendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 5-ik napján d. e. 10 órakor Csejkői község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át vagyis a eszejkői 336. sz. tjkvben A I. 1-8 sorsz. alatt foglalt egész ingatlan után 13 frt 30 kr. a eszejkői 427. sz. tjkvben A + 1. sorsz. alatt foglalt egész ingatlan után 5 frt 60 kr. az ugyanott A + 2. sz. alatt foglalt egész ingatlan után 19 frt 20 kr. az ugyanott A + 3. rdsz. alatt foglalt egész ingatlan után miután 6 frt 80 kr. osztrákértéket készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván 1889. évi február hó 5-ik napján. A lévai kir. járásbíró mint telekkvi hatóság.

Gyenes József
kir. járásbíró.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kiskálmai ref. egyház végrehajtónak Molnár Dávid kiskálmai lakos végrehajtást szenvedő elleni 25 frt 45 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbíró területén levő Kis-Kálna községben fekvő az adós Molnár Dávid és a társtulajdonos Molnár András közös tulajdonul irt

a kis-kálmai 14 tjk. ivben A + 1. rdsz. alatt foglalt beltelki fekvőségre s az ott épült 18. összeírasi számú lakházra az árverést 344 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést eirendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 30-án d. e. 10 órakor Kis-Kálna község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át vagyis 34 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1889. január hó 30. A lévai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság.

Gyenes,
kir. járásbíró.

4394/888.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a lévai takarékpénztár végrehajtónak Veres István végrehajtást szenvedő elleni 174 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a Veres Istvánnak a nagy-sallói 436 sz. tjkvben A I 1-5 rdsz. alatt foglalt ingatlanokbeni 2/24 rész illetményére 317 frt és a nagy-sallói 485 sz. tjkvben A I 5 sorsz. alatt foglalt fekvőségbeni 2/24 rész illetményére az árverést 99 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban eirendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 26-ik napján délelőtti 10 órakor Nagy-Salló községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsírának 10%-át vagyis a 436 sz. tjkvbelire 31 frt 70 kr. a 485 sz. tjkvbelire 9 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván 1888. évi december hó 31. napján. A lévai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Gyenes,
kir. járásbíró.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a lévai takarékpénztár végrehajtónak Tovera Imre végrehajtást szenvedő elleni 112 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Tovera Imrenek a eszejkői 345 sz. tjkvben A I 1-8 sorszám alatt felvett fekvőségbeni 1/2 rész illetményére 394 sz. továbbá a eszejkői 344 sz. tjkvben A I 1 sorszám alatti fekvőségére és az azon épült 68/a összeírasi számú lakházra 160 frt végre az A + 1 sorsz. alatti szülő ingatlanokra az árverést 74 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban eirendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Csejkői községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatl. becsírának 10%-át vagyis a eszejkői 345. ivben az A I 1-8 sorszám alatti fekvőségbeni 1/2 rész illetményre 39 frt 40 kr. a eszejkői 344. ivben az A I 1 sorszám alatti fekvőségére 16 frt és A + 1 sorszám alattira 7 frt 40 krt készpénzben vagy az 1881. LX. törv. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333 szám alatt kelt magyar kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1888. nov. hó 2-án.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság.

Gyenes,
kir. járásbíró.

3783/1889.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a lévai takarékpénztár végrehajtónak Svaral Mihály végrehajtást szenvedő elleni 116 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben egy a végrehajtást szenvedő Svaral Mihály valamint a társtulajdonos kiskoru Svaral Gergely és kk. Svaral Józsefnek a eszejkői 43 sz. tjkvben A I 1 sorsz. alatt felvett fekvőségükre és a 34. összeírasi számú lakházra 160 frt, továbbá Svaral Mihálynak a eszejkői 507 sz. tjkvben A I 1-8 sorszám alatti fekvőségbeni 1/2 rész tulajdoni jutalékára az árverést 376 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban eirendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor Csejkői községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át vagyis a Csejkői 43. ivben A I 1 sorsz. alatti fekvőség 1/2 részére 37 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1888. évi december hó 4. napján.

A lévai kir. járásbíró mint telekkvi hatóság.

Gyenes,
kir. járásbíró.

Árverési hirdetmény.

Néhai Sztrakonicezky Károly beszercebányai lakosnak tulajdonát képező italméresi jog hasznosítására rendelt Zsarnócán fekvő és az ottani 305. számú telek-jegyzőkönyvben 169. helyr. sz. alatt foglalt vendéglő, udvar, kert és melléképületekkel (1163 □ ölyi terület) folyó évi augusztus 19-ik napján délelőtti 9 órakor a helyszínen megtartandó zárt ajánlatokkal is egybekötött önkényes nyilvános árverésen fog eladatni.

Mi azon figyelmeztetéssel tétetik közhírré, hogy az 1888-ik évi XXXV. t. cz. 6-ik §-a értelmében, ezen épületnek vevője, az italméresi engedély megadásánál előnyben részesíteni fog.

Az árverési feltételek a zsarnóczi körjegyzőségnek és Sztrakonicezky Ágoston beszercebányai lakosnál bármikor megtekinthetők.

Beszercebányán, 1889. évi június hó 14-én.

Sztrakonicezky Ágost.

Szolid kereset!!

Állandó tartózkodásu egyéneket keresünk, kik hajlandók képviselőségünket elvállalni és a törvény által engedélyezett sorsjegyeket részletítés mellett elárúsítani. Magas jutalék biztosítva.

Ajánlatok intezendők:

May, Elfer és Adler,
bank- és váltó-üzlet,
Budapesten.

KIS HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Léván a „Kaszinó“ utcában 226 számú lakház, melyben 3 szoba és kényelmes mellékhelyiségek vannak; igen szép tágas udvarral és nagy istállóval bír — szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni
Léván, Jókai István,
tulajdonosai, a Malom-utcában.

Bérbeadandó vendéglő.

Léván a „Szabadba“ címzett vendéglő azonnal bérbeadó.

Bővebben értekezhetni
a tulajdonossal.

Darvasy Károly udvari szijgyártónál

egyedüli főraktára a hirneves Nemencsek-féle bürkenöcs és vegyészeti mellékanyagoknak Budapest koronaherceg utca 11. sz.

Nemencsek J. urnak Budapesten:

Ő csász. és kir. fensége József főherceg főudvari hivatalától.

Ezennel bizonyítom, hogy fekete bürkenöcs a főhercegi istállók számára szállított és általam lószerszámok bekenésére használtatni elrendeltetvén, mind- eddig jó sikerrel alkalmaztatott és a lószerszámok gondozására alkalmasnak találtatott.

bárá Nyári tábornok.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minisztertől.

Értesitem Önt, hogy az Ön által gyártott fekete bürkenöcs a m. kir. álladalmi lötenyészintézetekben használatba vétetvén, a beérkezett jelentések szerint egy lószerszámok és csizmak pulitisára vizlatlan tételére, valamint a kopott bőr színének fölfrisítésére minden eddig használt bürkenöcsnél jobbnak bizonyult. A miniszter megbízásából: Reitz Frigyes.

Ezennel bizonyítom, hogy gyártmányai hazamul használtatván, minden tekintetben kitűnő, eknak bizonyultak. Gróf Khuen Héderváry Károly horváth bán. — És még számos elismerő irat a többek közt: Teleky Gyula gróf, Károlyi Gyula gróf, Szapary Géza gróf, stb. elismerő levele kezkesedik a Nemencsek-féle bürkenöcs és bőrlack fölfülmutatlan jóságáról és hasznáról, különös a bőr fölfrisítése, fenyössé és puhává tétele körül, minden bürkenőre lószerszámra, hintőtőkre, borszekek és divánokra, vadász- és fegyvertáskákra, csizmak és cipőkre. stb.

A R A K:

Fekete bürkenöcs	bádogdobozban,	egy kilo 1 frt 20 kr.	fél kilo	—	frt 60 kr.
Sárga bürkenöcs	sarga bőrre, nyeregre,	" " " " " "	" " " " " "	—	frt 60 kr.
Fekete viasz	amitől a bőr élénk színt kap	darabja 1 " " " "	" " " " " "	—	frt 50 kr.
Kettős vejenzei bőrlack	ragyogó fényt kölcsönöz	1 literes üveggel 3 frt	—	kr. 1/2 liter	1 frt 50 kr.
Sárga bőrlack		1 literes üveggel 4 frt	—	kr.	
Gépjárató-szij kenőcs		1 kilo 1 frt 40 kr.	1/2 kilo	—	frt 70 kr.

Egyedüli főraktár Budapesten Darvasy Károly udvari szijgyártónál
Budapest, Koronaherceg utca 11. szám, hová a megrendelések intezendők.

A legkitűnőbb szer a rovarok ellen

meglepő hatással gyorsan irtja ki a kártékony férgeket s oly biztosan, hogy azok nyomtalanul eltűnnek.

Figyelembe veendő, hogy

a pusztá papirba kimért por sohasem valódi,

„ZACHERL SPECIALITÁS“

Csakis eredeti üvegekben s olesón kaphatók:

Léván:	Boleman Ede	Ar.-Maróthon:	Eisenberg Károly
"	Kern testvérek	Seimeczen:	Sommer an. A. özv.
"	Medveczky Sándor	"	Sztankay F. gyógyszer.
Ipolysághon:	Dombó Károly	"	Wankovits Lajos
K-Tapolcsanyban:	J. Pollak.	"	Kraus W. G
Körmöczön:	Ritter Lipót J.	"	Marchalko Gyula

uraknál

Főraktár

J. ZACHERL,
WIEN, I. Goldschmiedgasse 2.